

14. Festival Pranger: srečanje pesnikov, kritikov in prevajalcev poezije
27. 6. – 2. 7. 2017

Država gostja: UKRAJINA

Sodobna slovenska poezija
v ukrajinskih prevodih

Сучасна словенська поезія
у перекладі на українську мову

Izbrani pesniki na Festivalu Pranger – dvojezična izdaja
Вибрані поети на фестивалі “Прангер” – двомовне видання

FESTIVAL PRANGER 2017

27. junij – 2. julij 2017 / 27 червня – 2 липня 2017 р.

Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Ljubljana

Sodobna slovenska poezija
v ukrajinskih prevodih

Сучасна словенська поезія
у перекладі на українську мову

Izbrani pesniki na Festivalu Pranger – dvojezična izdaja
Вибрані поети на фестивалі “Прангер” – двомовне видання

© Prevod v ukrajinščino: Dmitro Čistjak in Andreja Kalc

© Переклад українською мовою: Дмитро Чистяк та Андрія Кальц

Sestavila: Nada Grošelj

Укладач: Нада Грошель

Sodobna slovenska poezija v ukrajinskih prevodih

Izbrani pesniki na Festivalu Pranger – dvojezična izdaja

Prva izdaja

Copyright © 2017 KUD Pranger

Založnik: KUD Pranger, Maribor

Za založnika: Urška P. Černe

Leto izida: 2017

Leto natisa: 2017

Avtorji: Blaž Božič, Milan Dekleva, Anja Golob, Dejan Koban, Urška Kramberger, Gregor Podlogar, Ana Porenta, Milan Vincetič, Jernej Županič

Prevodi v ukrajiniščino: Dmitro Čistjak in Andreja Kalc

Uredila: Nada Grošelj

Oblikovanje in prelom: Nada Grošelj

Tisk: KUD Pranger

Naklada: 50 izvodov

Izdajo knjižnice sta omogočila Javna agencija za knjigo Republike Slovenije in KUD Pranger.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-194

FESTIVAL Pranger (14 ; 2017 ; Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Ljubljana)

Sodobna slovenska poezija v ukrajinskih prevodih : izbrani pesniki na Festivalu Pranger : dvojezična izdaja = Sučasna slovenska poezija u perekladi na ukraíns'ku movu : vibrani poeti na Festivali Pranger : dvomovne vidannja / Festival Pranger 2017, 27. junij - 2. julij 2017, 27 červnja - 2 lipija 2017 r., Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Ljubljana ; [avtorji Blaž Božič ... et al.] ; uredila Nada Grošelj ; [prevodi v ukrajiniščino Dmitro Čistjak in Andreja Kalc]. - 1. izd. - Maribor : KUD Pranger, 2017

ISBN 978-961-92019-4-7

1. Gl. stv. nasl. 2. Vzp. stv. nasl. 3. Božič, Blaž 4. Grošelj, Nada
290493952

VSEBINA / Зміст

Blaž Božič

in skoznje pregon te zemlje
і через них вигнання землі цій

Milan Dekleva

Darwin gre v jedilnico
Дарвін сходив у їдальню

Anja Golob

Mreža nad manežo
Тенета над манежем

Dejan Koban

odkrili so majhen planet na katerem je voda
виявлено маленьку планету на якій існує вода

Urška Kramberger

Orjaški gobec globusa
Велетенська паща глобуса

Gregor Podlogar

Slovenska pesem
Словенський вірш

Ana Porenta

Nikogaršnja
Нічия

Milan Vincetič

Labrador
Лабрадор

Jernej Županič

Ljudje brez domovine so begunci
Люди без батьківщини — біженці

Блаж Божич (Blaž Božič)

Зі збірки “До регіональних звітів”

(*K območnim poročilom*. Любляна: Центр словенської літератури / Ljubljana: Center za slovensko književnost, 2016)

in skozi pregon te zemlje

I

poseči v zakupljena naročja
dati na razpolago, kar je plačljivih tolažb
kar botruje začasnemu dremanju
pod zaščito najvišjega;
komajda držal slamico za vdih obresti —
vrnil oblake, pozne cvetove neba,
ki so tekli skozi žile ...
in v jetrih močili svet, ki je dogoreval

in glej neskončni papir v printerju
deklišтво obrnjeno v tvojo plat zgodbe
s svojo zapuščino jo lahko zarišeš v sipine

skozi pa neskončne ribe, k mestu prvega drstenja,
ukanjene z oblubo
o ponovitvi zgodbe; kadar te vidijo —
tisto na robu vetra
tisto na pogorišču dotika

II

dotrajano pač popada v naročje:
Iaši ali reminiscenca odstopa,
ki ga bo treba poravnati.

і через них вигнання землі цій

I

втрутитись у викуплені обійми
запропонувати використати всі платні втіхи
все що сприяє тимчасовій дрімоті
під захистом найвищого;
я ледве тримав соломинку для зітхання відсотків —
повернув хмари, пізні квітки піднебесся
які протікали крізь жили ...
і в печинці вони мочили недотлілий світ

і ось нескінченні папери у принтері
переворот дівоцтва у твій виклад історії
зі своїм спадком ти можеш її в дюнах намалювати

і крізь них нескінченні риби, до місця першого нересту
перехитрила обіцянка
про повторення історії; коли ж бачать тебе —
то на краю вітру
то на пожарищі дотику

II

зношене ж падає в оберемок:
Яси або ремінісценція відступу,
який слід буде зрівняти

III

s kakšno silovitostjo
posežemo — prepričani o vrednosti napisanega —
v mirovanje šotorišča; in glej neskončni
pregon glej oblake ki jim vrežeš plat zgodbe

trebuh zrased; enigma izumre z otrokovega polja

zrased tudi ti
in marsikaj spregledaš
ostanejo ti zakupljene tolažbe
tebi na robu vetra
tebi na pogorišču dotika

(2015)

III

із якою силою
ми втручаємося — впевнені в цінності написаного —
в бездіяльність у таборі; і поглянь на нескінченні
вигнання поглянь ти на хмари яким кидаєш версію власну історії

виріс живіт; енігма з дитячого поля вимре

виростеш і сам
і багато чого не відзначиш
тобі дістануться куплені втіхи
тобі на краю вітру
тобі на пожарищі дотику

(2015)

Мілан Деклева (Milan Dekleva)

Зі збірки “І Дарвіну рука здригнеться. Рапсодія *Coleoptera*”

(*In Darwinu zadrhti roka. Rapsodija Coleoptera*. Любляна: Белетрина / Ljubljana: Beletrina, 2016)

Darwin gre v jedilnico

Hrošček, znotraj mehek, zunaj trd,
noge pa členjene kot dereze
alpinistov pred pogubnim neurjem.

Je videl mamо? Na tleh v kopalnici,
z zlomljeno душо? Kdo si je oddahnil
ob spoznanju, da ji ni pomoči?

Ves svet, tako lep за отroke,
ki se še niso rodili. (Pustimo
vnémar tiste, ki se ne bodo rodili
nikoli ali morda šele po zlomu večnosti.)

V Donecku ječijo ореке в празних hišah
in malta med njimi in nič
v molekularnih vezeh арна in peska.

V primerjavi s kovčki, ki so odvrgli
mladoporočence in njihovo upanje spremenili
v vlažne pasate, je hrošček обетавно

bitje. Narava odbira brez zlatega
прибора.

Дарвін сходив у їдальню

Хрущик — всередині м'який, зовні жорсткий,
ніжки спаровані наче кішки
при згубнім шквалі в альпіністів.

Він бачив маму? На підлозі в ванні,
з душою зламаною? Відлягло комусь,
чи усвідомив: неможливо їй допомогти?

Весь світ, такий чудовий — і ще для
ненароджених дітей. (Ми нехтуємо
тими, хто не народяться ніколи,
чи може стати лише по зламі вічності.)

В Донецьку стогне цегла в пустих будинках
і розчин поміж ними, і ніщо
в молекулярних поєднаннях вапна й піску.

Коли це порівняти з валізами, що викинули геть
молодят, перетворивши їхні сподівання
у вимиті пасати, хрущик таке ще обнадійливе

створіння. Природі для добору не треба золотих
приладь.

Аня Голоб (Anja Golob)

Зі збірки “Ремарки до дихання”

(*Didaskalije k dihanju*. Любляна: Самопублікація / Ljubljana: samozaložba, 2016)

Мрежа над манежо

Tom Daley se obrne in se hrbtno počasi bliža robu deske. Peti pomoli čezenj in obmiruje v tišini. V mislih ponavlja zaporedje salt. Srbská Kamenice, Češkoslovaška, 26. 1. 1972, Vesna Vulović edina preživi prosti pad z višine 10160 metrov, na kateri v trenutku eksplozije leti letalo družbe JAT. Josef K. na klopi v parku zgodaj popoldne, po vaji, zbrano prebira neki Sartrov esej. Zvečer v rdeče-belem trikoju z bleščicami in strelo čez prsi zamišljeno sedi na prečki trapeza pod vrhom šотора in opazuje drobne gledalce daleč pod seboj. V tem hipu si želi samo eno: da so pozabili napeti mrežo nad manežo. Da bi šlo enkrat, četudi le enkrat, enkrat samkrat, zares. Ni nor, samo živel bi rad, in za življenje vse tvegaj, brez kajti. V garderobo z napisom Tura inspicient pomoli glavo: »Dve minuti,« reče in odide. Mož samozavestno vstane in se po ozkem prehodu napoti proti odru. Čez hip stopi nanj, upočasni korak, dela se, kot da bere, in odsotno prične: »Biti ali ne biti ...« In kot na ukaz, kot na ukaz v parterju nekdo vstane. To se ponavlja. V tem je vsa umetnost. Kar je, je poezija. Tudi smrt. Tudi nič. Tudi tudi, tudi.

Тенета над манежем

Том Дейлі повертається і спиною повільно підступає до краю дошки. Він просовує свої п'яти через нього і завмирає в тиші. Подумки повторює чергування зворотів. Србська Каменіце, Чехословачія, 26 січня 1972 р., Весна Вуловіч єдина вижила після вільного падіння з висоти 10160 метрів, на якій літав літак компанії ЯТ під час вибуху. Йозеф К. на лавці в парку пополудні, після репетиції, зосереджено читає якийсь есей Сартра. Увечері в червоно-білому трико з лелітками і блискавкою посеред грудей замислено сидить на перекладині трапеції під верхом шатра і спостерігає за крихітними глядачами далеко під собою. Цієї миті він хоче одного: щоб забули натягнути тенета над манежем. Щоб лише один раз, хай би лише один раз, бодай один раз усе було насправжки. Він не божевільний, йому лише хочеться жити і він ризикне всім заради життя, без “якщо лише”. У гардероб із написом “Туру” запирає голову помічник режисера: “Дві хвилини!” скаже він і піде. Чоловік самовпевнено встає і пробирається вузьким переходом на сцену. Вже за мить він виходить на кін, уповільнює кроки, вдає, що читає, і недбало починає: “Бути чи не бути.” І, наче за бажанням, наче за бажанням, у партері хтось встає. Це повторюється. Оце і є таємниця ремесла. Що існує — це поезія. І смерть також. І ніщо також. Також, також, також.

Деян Кобан (Dejan Koban)

Зі збірки “Частоти порожніх просторів, де жирафи є поважною транспортною проблемою”

(*Frekvence votlih prostorov, kjer so žirafe resen prometni problem.* Любляна: ЛУД Шерпа / Ljubljana: LUD Šerpa, 2016)

odkrili so majhen planet na katerem je voda

ptiči so deževali na sveže našminkana usta
in podirali porcelanaste zobe

osnovna ideja je veliko narezanega premišljanja
poleg vsega še vijuga kesanja

potem prižgemo radio
naslajamo oči na zvočnik
da bodo videle zvok ki se prelamlja

šele sedaj se zavem kako daleč je čas
pozabil sem ga ob padlih večstanovanjskih hišah

možno je da smo se nažrli preveč hermelina

sedaj se zaletavamo v satovja
in nemarno ližemo med s svojih teles

виявлено маленьку планету на якій існує вода

птахи падали на свіжо нафарбовані губи
і порцелянові зуби вибивали

основна ідея — це безліч нарізаних розмислів
поза іншим також вихили покаяння

потім умикаємо радіо
прикипаємо поглядом до гучномовця
щоби назирити ламання звуку

тільки нині збагнув я наскільки далекий час
я забув його біля полеглих будинків багатоквартирних

може надто ми натовклись горностоя

зараз ми натикаємось у стільниках
і недбало лижемо з тіл своїх мед

Уршка Крамбергер (Urška Kramberger)

Зі збірки “Велетенська паша глобуса”

(*Orjaški gobec globusa*. Любляна: ЇСКД / Ljubljana: JSKD, 2016)

Orjaški gobec globusa

Če uporabljaš angela za vzglavnik,
naj bo vsaj zgodba izjemna.

Oči so kalup legendi, ampak
le za čajno žličko.

Danes so mojstri že naveličani
te absurdne svobode v umetnosti!

Še enkrat ponavljam, doživeti brezdelje je fikcija.
Spodnji del zrkla je zožen podhod,
v katerega ena po ena vstopajo mravlje,
sposobno lepilo, ki prenaša težo gledanja.

Če je sneg, si vsaj želiš, da bi ostalo mrzlo.
Zarota ali zaloga, bi rekle ribe leta 1896 v reki Klondike,
spenjene od jušnih kroglic.

Beriberi so pogruntali, ker so bogate kure
dobile strojno oluščeni riž. Kako čudno hodijo, so rekli,
ko so se vratolomno prevračajoče spuščale iz kurnika.
Kakšna naključja, doktor Eijkman!

Segment leti in razpoka,
pade na zbito vlogo in jez popusti
pod orjaškim gobcem globusa.

Велетенська паша глобуса

Якщо ти користуєшся ангелом замість подушки,
хай хоч твоя історія чудовенькою буде.

Очі є формою для бувальщин, проте
не більші від чайної ложки.

Таж нині майстрам геть обридла
ця абсурдна свобода в мистецтві!

Повторюю ще раз: неробство випробувать — фікція.
Бо знизу в яблуку очнім є звужений підземний хід,
туди одна за одною мурахи сходять,
хороший клей, який витримує тягар од стежень.

Як на вулиці сніг, тобі хочеться, щоби було іще зимно.
Змова чи запас, так рекли би ще риби 1896 року на річці Клондайк,
яких вспенілі кульки для бульйону.

У бері-бері розібралися, коли багатим куркам
давали машинний рис шліфований. Вони так дивно крокували, рекли
вони, коли ті курки видерлись із пташника.
Які ж то збіги, лікаре Ейкман!

Сегмент літає й луска,
він пада на зужиту роль, і вже запруда хлине
од велетенської пащі глобуса.

Грегор Подлогар (Gregor Podlogar)

Зі збірки “Світ і світ”

(*Svet in svet*. Любляна: ЛУД Шерпа / Ljubljana: LUD Šerpa, 2016)

Slovenska pesem

I.

Imam avto, imam življenje.
Vse to, kar je, še ni pesem.
In nihče ne skrbi za moje
notranje otroke. To vem.
Pa smo tam. Kozolec.
Cerkvica na hribu. Sobota.
Sobota je, vam rečem. Svatje
že grejo in Ljubljana je rjava.

II.

Prepisuj iz denarnice. Pospravi
fotografije, ja, tiste iz denarnice.
Zakuhaj govejo juho. Najej se.
Najej se vseh misli in besed,
ki jih nikoli ne boš razumel –
tega pomena, te logike, te politike.
Treba je omeniti še srne, jelene
in medvede. Ti so dobri in debeli.

III.

V tretje gre rado. Kura včasih

Словенський вірш

I.

Я маю авто, я маю життя.
Все, що існує, ще не є вірш.
І ніхто не піклується про моїх
дітей у нутрі. Це точно.
Ось і ми. “Козолець”.¹
Церква на пагорбі. Субота.
Субота, кажу вам. Весільні гості
вже йдуть і Люблянці коричнева.

II.

Переписуй із гаманця. Прибери
фотографії, так, оці, з гаманця.
Звари яловичого супу. Наїсися.
Наїсися усіх ти думок, усіх слів,
яких не збагнеш ти ніколи, —
цього сенсу, цієї політики й логіки.
Треба ще нагадати про косуль, оленів
і ведмедів. Бо — добрі і тлусті.

III.

Втретє вийде. Курка, буває,

¹ Один з символів Словенії. Давня архітектурна споруда, що колись використовувалась фермерами для зберігання сіна, а покриті або подвійні «козолці» — також для зберігання урожаю, деревини і техніки.

nese jajca. Pred strmo kamnito
obalo plivka Jadran. Kitajec je tu
strašen. Alpe so bele. Zame so vedno
bele. Skrit pomen buči v težko prevedljivi
slovenski besedi tolmun. Kras je lahko
samo kras. In nobena druga pesem
ni slovenska pesem, kot je slovenska pesem.

Яйця несе. На крутім кам'янистім
березі плюскає ще Адріатика. Китаєць тут —
жах. Альпи — білі. Для мене вони завжди
білі. Сенс таємничий відлунив у словенському слові
“толмун”, перекласти непросто.² Карст може бути
лиш карстом. І жоден із інших віршів —
не словенський, як, власне, й словенський вірш.

2 Ковбаня, вир.

Ана Порента (Ana Porenta)

Зі збірки “Дівчинки”

(*Deklice*. Любляна: КУД Апокаліпса / Ljubljana: KUD Apokalipsa, 2016)

Nikogaršnja

Drsi po zlatolistju med žicami.
Na sončnem bregu lovim ravnotežje.

V lapuhove dlani kaplja nebo.
Koprive stresajo roso in se vzpenjajo
iz ograjenih globeli.

V tišini se delaš, da me ni.
Nevidne ptice pojejo v krošnjah,
njihove sence padajo na daljice zlomljenih vej.

Iz tvojih misli izletajo spomini.
Stopaš čez človeške slike
na blatnem platnu,
skozenj pronicajo včerajšnje novice.

Lica kamnov mežikajo vate
s kristalnimi pegami,
udarci njihovih teles te prehitevajo.

Tečeš s hitrostjo časa.
Samo mravlje te berejo z nogami.

Нічия

Ковзає золотолистом поміж дротами.
Ловлю рівновагу на сонячній березі.

В долоні підбіла капає небо.
Кропива скидає росу і зводиться
із відгороджених ущелин.

У тиші ти вдаєш: мене немає.
Незримі птиці співають у листві,
А їхні тіні падають на відрізки зламаних гілок.

Із дум твоїх злітають згадки.
Крокуєш крізь людські малюнки
на полотні брудному,
крізь нього проникають новини учорашні.

Щоки каміння в тобі моргають
із кристалічним ластовинням,
удари їхніх тіл тебе випереджають.

Ти біжиш зі швидкістю часу.
Лише мурашки ніжками тебе читають.

Мілан Вінцетіч (Milan Vincetič)

Зі збірки “Календи”

(*Kalende*. Марібор: Літера / Maribor: Litera, 2016)

Labrador

Kriví kriví se valobran
pred nosom polotoka
češ da mu zavetni val
zastira ped obzorja

češ da nedorasli brat
za nič prilega k sestri

da si križemsvet
privoščita otroka
ki pozna od morja
do južnega otoka

Лабрадор

Вигин вигин хвилеріза
перед півострова носом
нібито хвиля причасна
тягне п'ядь обрію

нібито ще брат недорослий
до сестри прилягає просто

і галасвіта йдуть
дитину приносить
що зна як од моря йти
на південний острів

Ерней Жупанич (Jernej Županič)

Зі збірки “Татарин”

(*Tatar*. Любляна: ЛУД Литература / Ljubljana: LUD Literatura, 2016)

Ljudje brez domovine so begunci in
stojijo pred belimi, gladkimi
fasadami v tolmunih fasad.

Kako dolgo ubožstvo v tuji deželi,

pa še vedno prekratko.

Jezik boža samo
gladke luske rib,

ki jih preplavajo,

morja,
tolmune krožnikov
in loncev.

Ki jih preplavajo besede, ki
nič ne valujejo, ničesar
ne premaknejo.

Ki so tuje, ki ne
tečejo hitro in mirno, ki ne
stečejo kot trop ovac po gričih
ležečega otoka.

Beseda nikomu ne odgovarja,
in tudi oni ne in tudi jaz ne.

Люди без батьківщини — біженці і
вони вартують перед гладкими білими
фасадами у вирах фасадів.

Хоч і тривале убозтво у чужій країні,

а все-таки воно таке коротке.

Мова пестить лише
гладку луску риб,

яких вони перепливли,

моря,
вири тарілок
і каструль.

Які перепливають слова,
які нічого не хвилюють, нічого
не зрушують.

Вони чужі, вони вже не
течуть швидко і тихо, вони не
побіжать отарою овець на пагорби
на острові лежачім.

Слово нікому не відповідає,
вони — ні, і я теж — ні.

(Ne bom ti
več vseč,
spremenil sem se.)

Na trgu jih je toliko kot rib
v vodi
in z njimi tudi tako
barantajo.

Puste plaže besed puščajo
utopljenec govoriti s šumi vetra in morja.

S šumi rib,

glavonogih in
z mrzlimi repi.

Z luskinami na krožnikih,
ki so tudi sami luskinasti.

(Я тобі
не буду більше подобатися,
я змінився.)

На ринку їх стільки, скільки й риб
у воді
і з ними так само
торгуються.

Порожні пляжі слів дозволили
утопленикам розмовляти із шелестінням вітру й моря.

Із шелестінням риб,

головонігих і
з померзлимими хвостами.

Із лускою на тарілках,
які й самі лускаті.